

Agenda per a un Estat plurinacional

Al bell mig de l'acalorat debat sobre les reformes estatutàries, entre interpretacions contraposades de la Constitució i de la naturalesa de l'Estat, Joan Romero reclama una lectura en positiu del problema vertebral espanyol i proposa una agenda per facilitar l'acoblament d'institucions, de polítiques i de concepcions d'Espanya.

«Llevamos muchos siglos juntos los unos con los otros, dolidamente, no lo discuto; pero eso, el conllevarnos dolidamente, es nuestro común destino». Esta sentència d'Ortega i Gasset, idea resignada, pragmàtica i premonitòria del que havia de ser Espanya, és l'expressió d'una percepció pessimista de l'enfrontament plurisecular entre dues concepcions de l'articulació del nostre Estat, de l'anomenat «problema» espanyol, que Joan Romero pretén desdramatitzar amb esta obra.

La proposta del professor de Geografia partix d'una premissa: l'actual estat autònom necessita un nou impuls polític, encaminat a reconèixer el fet plurinacional espanyol, a resoldre les tensions territorials i a corregir les disfuncions de l'actual entramat institucional. És per això que es parla d'una *Espanya inacabada*, en la qual més que un «problema» s'ha de tractar una realitat complexa, que requereix, al seu pa-

ESPANYA INACABADA

JOAN ROMERO

COL·LECCIÓ «ASSAIG»

243 PÀGINES

PUV, VALÈNCIA, 2006

rer, molta democràcia, diàleg, negociació i psicologia.

La primera part de l'obra repassa la nostra història recent, com a narració d'un desencontre. S'inicia amb una lectura crítica i desapassionada dels fonaments històrics i geogràfics dels diferents sentiments nacionals peninsulars, per motius d'espai forçosament sintètica. Es clou amb una reflexió sobre els darrers anys d'experiència democràtica, per descriure l'evolució del model marcadament asimètric nascut de la Constitució del 1978 cap a la relativa uniformització competencial de les autonomies actuals.

En una segona part, la més interessant de l'obra, es reflexiona sobre l'eficàcia de l'Estat i les seues institucions en el funcionament quotidià. És una anàlisi dels èxits i dels fracassos del model autonòmic, principalment referit a la construcció de l'anomenat «estat del benestar» i de les polítiques territorials, que revela un Estat «menys eficaç del que sembla» i «menys del que podria ser», amb un greu problema de coordinació institucional.

Finalment, s'elabora una agenda «(im)possible», amb l'objectiu de dotar d'una major coherència l'articulació de l'Estat, tot explorant la concepció plurinacional que pot inferir-se de la Constitució del 1978. En conseqüència, se suggerixen iniciatives com la reforma

del Senat, la institucionalització de la Conferència de Presidents, la revisió de les distribucions competencials i els models de finançament de les distintes administracions. En total, una catorzena de propostes per millorar l'eficiència de l'Estat i avançar cap al reconeixement de la seua essència plural.

Lògicament, on l'autor veu una necessitat de trobar l'encaix d'una Espanya plurinacional, uns demanaran el blindatge del model autonomista del 1978 i altres buscaran la secessió. Però des de qualsevol punt de vista (o de fuga), l'obra aporta una visió suficientment crítica i coherent per deixar en evidència la inconsistència i la ineficàcia d'alguns elements de l'articulació de l'Estat, que haurien de ser resolts, d'una manera o altra, en el nostre futur immediat.

Carles Sanchis Ibor

